

Spelling 2003 van 't Echs in 't kort

door Piet Aben

1. Klinkers

De klinkers waere gesjreve wie in 't Nederlands. 'n Paar apaarte teikens zeen:

- * de *è*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *Hènge, bèd, wèt, rèkke*.
- * de *ö*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *Kölle, pötje völle, bös, plökke*.
- * de *ó*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *mótte, hóndj, pón dj*.
- * de *ae*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *laeve, waes, maete, kaetel*.
- * de *äö*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *väöl, wâörd, häökske, näöle, däör*.
- * de *ao*: deze klinker kömptj vâör in wâörd wie *dao, waord, paol, haok*.

Sjrief noatj *ee, oo, uu, aa*, es det vanoet 't Nederlands verkieërdj is, dus: *vader, moder, ule, moge, kure, ape, bloje* ('vader, moeder, uilen, mogen, kuren, apen, bloeden').

2. Twieëklanke

Vâörbeeldje van Echse wâörd mit twieëklanke:

<i>ieë</i>	<i>twieë, mieë, zieë, fieës</i>	'twee, meer, zee, feest';
<i>oa</i>	<i>zoa, sjoal, road, knoaje</i>	'zo, school, rood, knoeien';
<i>uue</i>	<i>duueske, bluue, huuere, nuuedig</i>	'doosje, bleu, horen, nodig';
<i>iej</i>	<i>(ich) liej, riej</i>	'(ik) lijd, rijd';
<i>eej</i>	<i>(ich) leej, reej</i>	'(ik) leed, reed';
<i>aej</i>	<i>(ich) traej, baej</i>	'(ik) stap, bid';
<i>ej</i>	<i>wejje, nejje,</i>	'waaïen, naaïen';
<i>uu j</i>	<i>luuj, perrepluu j, Truu j</i>	'mensen, paraplu, Truus';
<i>euj</i>	<i>bleuj, (ich) greuj</i>	'bloesem, (ik) groei';
<i>äö j</i>	<i>näö j</i>	'naden';
<i>oej</i>	<i>(ich) loej (de klokke)</i>	'(ik) luid (de klokken)';
<i>ooj</i>	<i>(ich) trooj, zooj</i>	'(ik) trapte, bende';
<i>aoj</i>	<i>aoj (minse), (ich) braoj</i>	'oude (mensen), (ik) braad';
<i>aaj</i>	<i>slaaj, vlaaj</i>	'sla, vlaai';
<i>aj</i>	<i>ai (doe duis mich pien)</i>	'ai (je doet me pijn)';
<i>oew</i>	<i>troew, moew</i>	'trouw, mouw'.

* Kees in principe vâör de *ou* en neet vâör de *au*, behalve es 't Nederlands de *au* haet.

* Kees in principe vâör de *ei* en neet vâör de *ij*, behalve es 't Nederlands de *ij* haet.

3. Mitklinkers

De mitklinkers zeen wie in 't Nederlands. Ènkele bezunjer gevalle zeen:

- * de *gk*: dit teike komptj vâör in wâörd wie *sjógkel, bagke, ligke*;
- * de *sj*: dit teike komptj vâör in wâörd wie *sjoan, sjael, sjete*;
- * de *zj*: dit teike komptj vâör in wâörd wie *zjwaer, zjweite*;

De *j* weurtj in eine mitklinkergroep mer eine kieër gesjreve, op 't enj: *blèndj, kèndj, kantj, landj* ('blind, kind, kant, land').

4. t of d op 't ènj van wâörd

Es 't waord in 't Nederlands op 't ènj 'n *d* haet, blifjt die in 't Echs bewaardj, ouch es die *d* door 'n *j* gevolgdj weurtj. Mer es in 't Nederlands gein vâörbeeldj mit *d* is, den altied 'n *t* sjrieve, want die klinktj dao. Dus: *hóndj, landj, tandj, bèd, naeve kat, rat, wèt* ('hond, land, tand, bed, kat, rat, wet').

5. 't Kort wâördje se

De ónbeklemtoandje vorm van *doe* is: *se*. Det is 'n apaart waord. Sjrief det los van 't werkwaord. Dus: *kiks se, köms se, lieëts se, es se köms, es se det lieëts*, 'kijk je, kom je, laat je, als je komt, als je dat

laat'.

6. Internationaal wäörd

Internationaal wäörd waere in 't Echs zoa vööl mäögelik in de internationaal spelling gesjreve, dus: *telefoon, televisie, diskette, computer, chatte, sms-e.*